

1. Kraje i obszary anglojęzyczne

The United Kingdom - Zjednoczone Królestwo (England, Wales, Scotland and Northern Ireland)
USA - United States of America - Stany Zjednoczone Ameryki
Canada - Kanada
Australia - Australia
South Africa - Afryka południowa
India - Indie
Jamaica - Jamajka
Malaysia - Malezja
Malta - Malta

2. Nazwy geograficzne

London - stolica Anglii
the English Channel - Kanał la Manche (pomiędzy UK a Francją)
the Niagara Falls - Wodospad Niagara (pogranicze US i Kanady)
Washington D.C. - stolica US
states of America: California, Texas, Florida, Ohio, Nebraska, Alaska - poszczególne stany amerykańskie (z 50)
Yellowstone - park Yellowstone (US)
Canberra - stolica Australii
Stonehenge - kamienny krąg (UK)
Belfast - stolica Północnej Irlandii
Loch Ness - jezioro w Szkocji
the Grand Canyon - Wielki Kanion (US)
the Rocky mountains - góry (US)
Ottawa - stolica Kanady
Cardiff - stolica Walii
Edinburgh - stolica Szkocji
Dublin - stolica Republiki Irlandii

3. Symbole narodowe

the Queen - królowa (głowa państwa GB)
President - prezydent (głowa państwa US, Poland)
the Statue of Liberty - statua wolności (US)
the Union Jack - flaga UK
the thistle - oset (symbol Szkocji)
the Star Spangled Banner - flaga US
maple leaf - liść klonu (symbol Kanady)
the constitution - konstytucja US (1787)
NASA - centrum badań kosmicznych (US)
kilt - narodowy strój szkocki
shamrock - koniczyna (symbol Irlandii)

4. Sławne wydarzenia historyczne

the Norman Conquest - inwazja normañska (1066 Anglia)
the Hundred Years War - wojna stuletnia (1337-1453 Anglia)
the War of the Roses - wojna róż (1455-1487 Anglia)
Henry the eight as the head of the England Church - Henry VIII głową kościoła anglikańskiego (UK)
the Industrial Revolution - rewolucja przemysłowa (przełom XVIII/XIX wieku Anglia)
Mayflower - statek pionierów pielgrzymów, uchodźców do Ameryki (1620)
Slavery - niewolnictwo i zakładanie kolonii w Ameryce
the Boston Tea Party - protest amerykańskich kolonistów przeciw brytyjskiej tyranii (1773)
the Declaration of Independence - Deklaracja Niepodległości (4 lipiec 1776)
The Civil War - wojna secesyjna (1861-1865)
the abolition of Slavery - obalenie niewolnictwa
the Great Depression - czas wielkiego kryzysu gospodarczego w US (1930)
the Marshall Plan - plan odbudowy gospodarki europejskiej po II Wojnie Światowej (1947)

Cold War - wyścig zbrojeń pomiędzy Związkiem Radzieckim i US(1940-1990)
Terrorist's attack on September 11 - terrorystyczny atak na budynki World Trade Center (2001 US)

5. **Znane zabytki / miejsca**

Westminster Abbey - katedra koronacyjna (London)
Big Ben - sławny zegar (UK)
the White House - Biały dom (siedziba prezydencka US)
Manhattan, Bronx, Brooklyn, Queens - dzielnice Nowego Yorku (US)
Hollywood - fabryka filmów w Kalifornii
Central Park - jeden z głównych parków w Nowym Jorku
Hyde Park - popularny londyński park
Opera House - oryginalny budynek opery (Australia)
Madamme Tussaud's - muzeum figur woskowych (London)
Harrod's - ekskluzywny londyński market

6. **Polityka**

the Congress - parlament US składający się z House of Representatives and Senate
the Labour Party - partia pracy (UK)
the House of Commons - izba posłów (UK)
the House of Representatives - izba lordów (UK)
the Conservative Party - partia konserwatywna (US)
the Democratic Party - partia demokratyczna (US)
the Prime Minister - premier (Margaret Thatcher, Tony Blair)
the Parliament - parlament UK składający się z House of Commons and Representatives
the Liberal Democrats - kolejna popularna partia w UK
10 Downing Street - adres zamieszkania Premiera UK

7. **Edukacja**

Cambridge - popularny uniwersytet (Anglia)
Oxford - popularny uniwersytet (Anglia)
Harvard University - popularny amerykański uniwersytet
Oxbridge - uniwersytety w Oxford and Cambridge
Princeton University - popularny amerykański uniwersytet
Yale University - popularny amerykański uniwersytet
GCSE - brytyjski odpowiednik polskiej matury
A-levels - nieobowiązkowe egzaminy szkoły średniej kandydatów chcących dostać się na studia (UK)

UK (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland)

Geografia - obszar 244 103 km². Zjednoczone Królestwo (United Kingdom) obejmuje wyspę Wielka Brytania, północno-wschodnią część wyspy Irlandia oraz liczne mniejsze wyspy: Szetlandy, Orkady, Hebrydy i in., ponadto Wyspy Normandzkie i wyspę Man, które mają odrębny status, oraz posiadłości zamorskie.

Posiada cztery krainy historyczne: Anglia, Walia, Szkocja i Irlandia Północna oraz dzieli się na 101 hrabstw.

Ustrój polityczny - dziedziczna monarchia konstytucyjna. Głową państwa jest król (obecnie panuje Elżbieta II); władza ustawodawcza należy do króla i 2-izbowego parlamentu; władzę wykonawczą sprawuje rząd mianowany przez króla i odpowiedzialny przed parlamentem.

Stolicą Wielkiej Brytanii jest Londyn leżący na terytorium Anglii.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej składa się z czterech części: Anglii, Szkocji i Walii - leżących na wyspie Wielka Brytania - i Irlandii Północnej. Stąd w brytyjskich symbolach narodowych odnajdujemy emblematy czterech krajów.

UNION JACK

Flaga brytyjska do pewnego stopnia odzwierciedla historię kraju. **Union Jack** składa się z trzech krzyży trzech świętych patronów:

czerwony na białym tle to krzyż św. Jerzego - patrona Anglii (czczony 23 kwietnia)

biały przekątny krzyż na niebieskim tle to krzyż św. Andrzeja - patrona Szkocji (czczony 30 listopada)

czerwony przekątny krzyż na białym tle to krzyż św. Patryka - patrona Irlandii (czczony 17 marca)

Pierwszy Union Jack narodził się w 1606 r., za panowania króla Jakuba I (który wcześniej był królem Szkocji i używał imienia Jakub VI, a w 1603 r. wstąpił na tron angielski i zjednoczył obydwa królestwa pod jednym berłem). Walia była już wówczas zjednoczona z Anglią, stąd na fladze brakuje symbolu tego kraju. Patronem Walii jest św. Dawid (czczony 1 marca). W XVII w. flaga zmieniła się. Po egzekucji króla Karola I w 1649 r. Lord Protektor Oliver Cromwell wprowadził flagę, na której widniał krzyż św. Jerzego i złota harfa - symbol Irlandii - ale po zniesieniu republiki w 1660 r., wraz z objęciem tronu przez króla Karola II, z powrotem wprowadzono Union Jack.

Ostateczna wersja flagi narodziła się w 1801 r., po zjednoczeniu Wielkiej Brytanii i Irlandii, gdy dodano do niej krzyż św. Patryka. Krzyż ów do dziś pozostaje elementem flagi brytyjskiej, mimo że obecnie tylko Irlandia Północna należy do Zjednoczonego Królestwa, a część południowa Irlandii jest niezależną republiką.

Święta

8. Brytyjczycy obchodzą trzy rodzaje świąt: związane z religią chrześcijańską (Boże Narodzenie i Wielkanoc), charakterystyczne wyłącznie dla kultury anglojęzycznej (oficjalne urodziny Królowej, obchodzone w drugą lub третią niedzielę czerwca, podczas gdy w rzeczywistości Królowa urodziła się 14 kwietnia 1926 r.) oraz święta bardziej uniwersalne, np. Mother's Day (Dzień Matki, obchodzony w czwartą sobotę Wielkiego Postu) i dużo mniej popularny Father's Day (Dzień Ojca, obchodzony w третią niedzielę czerwca).

GUY FAWKES' DAY

Do typowych świąt brytyjskich należy Guy Fawkes' Day, czasami nazywany też Guy Fawkes' Night (5 listopada). Dzień ten upamiętnia jednego z organizatorów nieudanego zamachu (Gunpowder Plot) na parlament brytyjski. W 1605 r. grupa katolików zawiązała spisek z zamiarem zgładzenia króla Jakuba I; podczas uroczystego otwarcia parlamentu (State Opening of Parliament) miały eksplodować zgromadzone w podziemiach parlamentu beczki z prochem. Zamach się nie powiódł. Guy Fawkes (1570-1606) został pojmany i poddany torturom, podczas których zdradził tożsamość innych uczestników spisku. Skazano go na karę śmierci. Wieczorem, 5 listopada Brytyjczycy palą kukłę Guy'a Fawkes'a, wykonaną ze starych ubrań wypchanych słomą, papierem, liśćmi itp. Kilka dni wcześniej dzieci chodzą z kukłą od domu do domu zbierając drobne datki. Paleniu kukły towarzyszą pokazy sztucznych ogni i barbecue w prywatnych ogrodach i w publicznych parkach.

HALLOWEEN

Święto anglo-amerykańskie, obchodzone 31 października, którego nazwa pochodzi od słów All Hallows' Even (przypada bowiem na dzień przed dniem Wszystkich Świętych - All Saints' (Hallows') Day. Do najpopularniejszych zwyczajów związanych z tym świętem należy robienie tzw. jack-o-lanterns, czyli lampionów z wydrążonej dyni, do której wkłada się zapaloną świeczkę oraz urządzenie balów przebierańców, podczas których organizowane są konkursy na najlepsze przebranie. W szkołach dzieci dekorują sale czarno-pomarańczowymi wycinankami w kształcie kotów, wiedźm i dyń. Podczas balów organizuje się wróżby - np. na podłodze stawia się trzy naczynia - z czystą wodą, z brudną wodą i puste; mężczyzna z zawiązanymi oczyma wybiera jedno z naczyń; czysta woda oznacza, że ożeni się z panną, brudna - że pojmie za żonę wdowę, a puste naczynie - że pozostanie kawalerem. Do dziecięcych rozrywek należy wędrowanie od domu do domu w przebraniach; gdy ktoś otworzy drzwi, dzieci wołają "Trick or treat". Gdy dostaną słodycze, wędrują dalej, gdy nie dostaną nic, robią sztuczki.

CHRISTMAS & NEW YEAR

Nazwa "Christmas" (w skrócie "Xmas") pochodzi od słów "Christes Masse", czyli "the Mass of Christ" (Msza Jezusa Chrystusa). Brytyjczycy obchodzą święta Bożego Narodzenia nieco inaczej niż mieszkańcy kontynentu. Dużo mniejszy znaczenie przywiązują do dnia 24 grudnia (Christmas Eve). Prawdziwie świąteczne dni to 25 grudnia (Christmas Day) i 26 grudnia (Boxing Day). Christmas Day to dzień spędzany z rodziną; na tradycyjny obiad świąteczny składa się pieczony nadziewany indyk i ziemniaki z warzywami (zwłaszcza brukselką); na deser podaje się Christmas pudding (bardzo ciężkie ciasto z suszonymi owocami, polane brandy) i wino imbirowe. Ważnym punktem dnia - począwszy od

1956 r. - jest coroczne 10-minutowe przemówienie świąteczne (Christmas message) wygłaszane przez Królową w telewizji. Jest ono nagrywane wcześniej i nadawane we wszystkich krajach Wspólnoty Brytyjskiej (gdy w 1993 r. pewna gazeta opublikowała tekst przesłania kilka dni przed Christmas Day, wywołało to ogólnonarodowy skandal). Boxing Day (nazywany tak prawdopodobnie dlatego, że był to dzień obdarowywania służby świątecznymi upominkami zapakowanymi w pudełka, ang. box - pudełko) to dzień odwiedzin u przyjaciół i wspólnych wyjść do kina, teatru lub na koncert.

Brytyjskie domy dekoruje się ostrokrzewem, jemiolą, kolorowymi wstążkami i łańcuchami z papieru. Prezenty (wręczone 25 grudnia rano) kładzie się pod choinkę lub do skarpet zawieszanych nad kominkiem. Oficjalnie choinka została zaakceptowana jako symbol świąteczny w 1841 r.; wówczas, za panowania królowej Wiktorii, pojawiła się na zamku Windsor. Najsłynniejsza brytyjska choinka - tradycyjnie ofiarowana przez Norwegów - stoi na Trafalgar Square w Londynie. Wokół tej choinki odbywa się zabawa noworoczna, na którą przybywają setki londyńczyków i turystów. Ciekawostką jest fakt, że w Szkocji, gdzie Nowy Rok, nazywany Hogmany, czci się bardzo uroczysto: dniem wolnym od pracy jest nie tylko 1, ale 2 stycznia. Ze Szkocji wywodzi się zwyczaj noworocznego śpiewania pieśni Auld Lang Syne do słów wiersza Roberta Burns'a z 1789 r.

EASTER

Interesującą tradycją brytyjską związaną z Wielkanocą jest rozdawanie tzw. Maundy money. W Wielki Czwartek (Maundy money) Królowa udaje się do Westminster Abbey lub do innej katedry, gdzie rozdaje pieniądze ubogim kobietom i mężczyznom (ich liczba jest równa liczbie lat monarchy).

Początkowo monarcha obmywał też ich stopy, co było nawiązaniem do obmycia stóp apostołów przez Jezusa Chrystusa; zwyczaj ten zniesiono w 1754 r.

Shrove Tuesday (ostatni wtorek karnawału, czyli dzień przed Ash Wednesday - środą popielcową) znany jest także jako Pancake Day (Dzień Naleśnikowy). Zwyczaj ten związany jest z Wielkim Postem. Niegdyś faktycznie nie spożywano wówczas ani mięsa ani jajek, więc tuż przed początkiem postu należało zjeść wszystkie zapasy - w formie naleśników z farszem mięsny. Obecnie pości się stanowczo mniej, ale zwyczaj robienia naleśników przetrwał. Organizuje się wówczas pancake race; uczestnicy wyścigu biegają jednocześnie podrzucając naleśniki na patelnię; upuszczenie naleśnika jest równoznaczne z dyskwalifikacją.

NAJPOPULARNIEJSZE BRYTYJSKIE ŚWIĘTA W PORZĄDKU CHRONOLOGICZNYM

New Year's Day (Nowy Rok) - 1 stycznia

St. Valentine's Day (Dzień Świętego Walentego) - 14 lutego

Shrove Tuesday 47 dni przed Wielkanocą

St. Patrick's Day (Dzień Św. Patryka, obchodzony jedynie w Irlandii) - 17 marca

Mather's Day (Dzień Matki) - czwarta sobota Wielkiego Postu

April Fool's Day (Prima Aprilis) - w Szkocji nazywany Huntigowk Day lub Gowkin' Day

Good Friday (Wielki Piątek)

Easter Monday (Poniedziałek Wielkanocny)

May Day Pierwszy poniedziałek maja

Father's Day (Dzień Ojca) - trzecia niedziela czerwca

Queen's Official Birthday (Oficjalny dzień urodzin Królowej) - druga lub trzecia sobota czerwca

Summer Bank Holiday (Ostatni poniedziałek sierpnia)

Halloween 31 października

Guy Fawkes' Day 5 listopada

Remembrance Sunday (Dzień poświęcony pamięci poległych podczas obydwu wojen światowych i innych konfliktów zbrojnych) - druga niedziela listopada

Christmas Eve (Wigilia) - 24 grudnia

Christmas Day (Pierwsze święto) - 25 grudnia

Boxing Day (Drugie święto) - 26 grudnia

New Year's Eve (Sylwester) - 31 grudnia

TYPY SZKÓŁ W WIELKIEJ BRYTANII

Nursery schools - przedszkole (3-4 lat).

Szkoły podstawowe

Primary school - szkoła podstawowa (5-11 lat).

Preparatory school - prywatna szkoła podstawowa, często z internatem i osobno dla chłopców i dziewcząt.

Po ukończeniu preparatory school uczniowie kontynuują naukę w również prywatnej public school.

4-letnie szkoły ponadpodstawowe (11-15 lat) zakończone egzaminem GCSE

Comprehensive school - szkoła ponadpodstawowa o profilu ogólnym.

Grammar school - szkoła ponadpodstawowa o profilu humanistycznym, przygotowująca do studiów na uniwersytecie.

Technical school - szkoła ponadpodstawowa o profilu technicznym.

Public school - ekskluzywna szkoła prywatna, zazwyczaj z internatem.

Szkoła przygotowująca do egzaminów GCE A-LEVEL (16-18 lat)

Sixth Form College.

Wyższe uczelnie (powyżej 18 lat)

University - uczelnia wyższa skupiająca niezależne kolegia.

Polytechnic - wyższe uczelnie o profilu technicznym lub innym zawodowym.

College - niezależna instytucja szkolnictwa wyższego zazwyczaj w obrębie uniwersytetu, czasem mianem college określa się również niektóre prywatne szkoły ponadpodstawowe. Jest to jednak nazwa nominalna.

Rodzina Królewska.

WHO'S WHO?

Prawdziwe nazwisko rodziny królewskiej brzmi Saxe-Coburg-Gotha. Z uwagi na niemieckie brzmienie zostało ono zmienione za panowania Jerzego V, w czasie pierwszej wojny światowej. Największą popularnością cieszy się Queen Elisabeth the Queen Mother, matka obecnej królowej (ur. 1900 r.). Królowa Elżbieta II, której pełne imię brzmi Elizabeth Alexandra Mary (ur. 1926 r.) w 1947 r. poślubiła greckiego księcia Filipa Mountbatten'a. Niestety, królewskie życie rodzinne nie należy do najszczęśliwszych - troje spośród czworga dzieci Elżbiety i Filipa rozwiódło się, podobnie jak siostra królowej, Małgorzata - Princess Margaret (ur. 1930 r.). Sama królowa, będąc świadomą nowoczesnej roli monarchii, w 1970 roku zezwoliła na pokazanie w telewizji życia rodzinnego rodziny królewskiej. Poza jej obowiązkami reprezentacyjnymi bardzo interesuje się sprawami politycznymi i społecznymi. Uwielbia konie, często bywa na wyścigach.

Następca tronu, książę Walii (Prince of Wales), Karol (Charles, ur. 1948 r.), zainteresowany jest sprawami ochrony środowiska i architekturą. Śmierć byłej żony Karola, Diany Spencer (z którą ma dwóch synów, Williama i Harry'ego) w r. 1997, przybrała rozmiary narodowej tragedii komentowanej na całym świecie i przyczyniła się do wzmożonej dyskusji na temat roli i przydatności monarchy we współczesnej Anglii. Młodsza siostra Karola, księżna Anna - the Princess Royal (ur. 1950 r.), jest powszechnie szanowana za działalność charytatywną. Ze swym byłym mężem Markiem Philipsem ma dwoje dzieci: Petera i Zarę. Młodszy brat Karola, the Duke of York - Andrzej (ur. 1960 r.) również rozwiódł się z żoną Sarą Ferguson, z którą ma dwoje dzieci: Beatrice i Eugenie. Najmłodszy syn królowej, książę Edward (ur. 1964 r.) ożenił się w 1999r. z Sophią Rhys-Jones.

Od kilkunastu lat rodzina królewska jest nieustannie krytykowana - a to za rozrzutność, a to za zbytne oddalenie od prawdziwego życia, widoczne zwłaszcza na tle innych monarchii europejskich, a to za skandale obyczajowe. Hymn Zjednoczonego Królestwa nadal wszak zaczyna się od słów "God Save the Queen" ("Boże chroń królową") i zapewne nie ulegnie zmianie.

USA (United States of America)

Powierzchnia: 9 809 400 km²

Ludność: 300 mln

Stolica: Waszyngton

Ważniejsze Miasta: Nowy Jork, Chicago Los Angeles, San Francisco, Miami

Język Urzędowy: angielski

Religie: Chrześcijaństwo, Judaizm, Islam

Waluta: USD - Dolar Amerykański

Średnia Temperatura:

Latem; 25°C

Zimą; 0°C

Geografia i Klimat USA

Stany Zjednoczone Ameryki USA są czwartym pod względem wielkości krajem na świecie. Rozciągają się ze wschodu na zachód, między Oceanem Atlantyckim a Oceanem Spokojnym, obejmując aż 8 stref czasowych. Kraj podzielony jest na 50 stanów, w tym dwa nie przyległe do głównej części państwa Alaska - arktyczny półwysep graniczący od wschodu z Kanadą oraz Hawaje, archipelag gorących wysp na Oceanie Spokojnym. Na zachodzie i wschodzie kraju ciągną się dwa łańcuchy górskie. Na wschodzie są to niskie, o łagodnych, zalesionych stokach - Appalachy, na zachodzie natomiast wysokie, osiągające często ponad 4000 m, Góry Skaliste. Między tymi dwoma pasmami gór rozciągają się rozległe równiny. Obszar obejmujący ich północno-zachodnią część nazwany jest Środkowym Zachodem. Na północy tego regionu zdarzają się susze. Większość jednak stanowią żyzne tereny nawadniane przez wielkie rzeki; Missisipi, Missouri o Ohio. Rzeki te, wraz z leżącymi na północnym-wschodzie Wielkimi Jeziorami tworzą wielki system wodny. Lasy porastają znaczne obszary na północy kraju, od Alaski i północnych wybrzeży Oceanu Spokojnego, przez północną część Środkowego Zachodu, po wschodnie wybrzeże. Niemal 1/3 Alaski leży na północ od koła podbiegunowego, a część jej ziem pokrywa wieczna zmarzlina. Lodowce, zwłaszcza w górach, nie są rzadkością również na południu Alaski. Na Środkowym Zachodzie zdarzają się powodzie i trąby powietrzne, zwane jako tornada. We wszystkich stanach południowych występują gorące lata i łagodne, a nawet ciepłe zimy. Na południowym wschodzie (głównie w stanie Floryda) panuje klimat podzwrotnikowy, wilgotny, a wybrzeże nawiedzają częste huragany. Bardzo mało opadów otrzymują natomiast obszary południowo-zachodnie, gdzie rozciągają się rozległe pustynie. Hawaje, położone daleko na Oceanie Spokojnym, odznaczają się gorącym i wilgotnym klimatem bez wyraźnie zaznaczonych pór roku.

Klimat USA - jest w większości kraju umiarkowany jednak; tropikalny na Hawajach i Florydzie, arktyczny na Alasce, półsuchy na Wielkich Wyżynach na północ od Missisipi oraz suchy na południowym zachodzie (Arizona, Teksas, Nevada, Utah). Stany Zjednoczone, które zamieszkuje 5% ludności świata są odpowiedzialne również aż za 25% światowej emisji dwutlenku węgla wywołującego efekt cieplarniany.

Historia USA

Rdzennymi mieszkańcami Stanów Zjednoczonych (USA), są Indianie, którzy przybyli na te tereny z Azji około 40 tys., lat temu. Pierwsi Europejczycy dotarli tutaj dopiero w XVI wieku. W ciągu XVIII wieku osadnicy z Wysp Brytyjskich założyli wzdłuż wybrzeża atlantyckiego 13 kolonii podległych Wielkiej Brytanii. Protesty mieszkańców kolonii przeciwko dyskryminowaniu ich przez metropolię, narzucaniu podatków i ceł, doprowadziły do wybuchu wojny o niepodległość (1775-1783), w wyniku której zjednoczone kolonie wywalczyły niezależność. w ten sposób z 13 pierwszych kolonii powstały Stany Zjednoczone. W 1787 roku uchwalono, pierwszą ponad czasową konstytucję, która wraz z poprawkami obowiązuje po dziś dzień. Przez cały XIX w. trwał podbój przez amerykańskich osadników terenów położonych coraz dalej na zachód. Do połowy tego stulecia Stany Zjednoczone osiągnęły swoje obecne granice. Równocześnie wzrastało napięcie między stanami rolniczego południa i bardziej uprzemysłowionej północy. Południe opowiadało się za większą niezależnością stanów w ramach Unii i utrzymywaniem niewolnictwa. Wojna Secesyjna między Północą a Południem (1861-1865) przyniosła zwycięstwo Północy, co oznaczało całkowite zniesienie niewolnictwa. Do początku XX wieku, niemal wszystkie zakątki kraju zostały zasiedlone przez imigrantów z różnych stron świata. W okresie II wojny światowej, Stany Zjednoczone wniosły niebywały wkład w wyzwolenie Europy z pod okupacji hitlerowskiej. Same będąc zaatakowane przez Japończyków na Pearl Harbor odpowiedziały później zrzucając bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki. Po zakończeniu wojny następował stały wzrost demograficzny oraz gospodarczy, a Stany Zjednoczone stały się potęgą światową. Późniejsze lata to także uczestnictwo wojsk amerykańskich w konflikcie w Wietnamie, gdzie po doznaniu licznych strat wycofały one swoje oddziały. Po podziale świata na dwa bieguny USA i Rosja prowadziły tak zwaną "Zimną Wojnę", która przejawiała się w wyścigu zbrojeń i próbach przejęcia wpływów na świecie. Po zakończeniu tej wojny, i upadku ZSRR, Stany Zjednoczone stały się niekwestionowaną potęgą światową. Ostatnie lata historii USA to uwikłanie się w konflikt w Afganistanie i Iraku gdzie toczy się wojna pod hasłem walki z terroryzmem.

Ludność i Gospodarka USA

Ludność USA - określana jest nie jednokrotnie jako "melting pot" czyli mieszanka rasowa, na którą składają się mieszkańcy różnych narodowości i kultur tworząc jeden naród amerykański. Dzisiejsi mieszkańcy Stanów Zjednoczonych USA, przybyli do Ameryki z różnych części świata: Europy, Azji i Afryki; nieliczni to Indianie, potomkowie rdzennych mieszkańców tej ziemi. Wielu obywateli Stanów Zjednoczonych mających silne poczucie amerykańskiej tożsamości narodowej, jednocześnie stara się dochować wierności tradycjom kraju pochodzenia. Dzięki temu w wielkich miastach są całe dzielnice odzwierciedlające obyczaje i sposób życia poszczególnych narodowości. Wprawdzie językiem angielskim posługuje się większość Amerykanów, w ostatnich latach rangę drugiego języka zyskał hiszpański. Jest to język imigrantów z krajów Ameryki Łacińskiej,

takich jak Meksyk czy Portoryko. W wielkich aglomeracjach miejskich żyje 3/4 społeczeństwa. Wiele z tych miast wciąż się rozrasta, zwłaszcza na południowym zachodzie kraju. Amerykanie mają prawo wyznawać jaką chcą religię. Wolność sumienia i wolność słowa są zagwarantowane w konstytucji.

Atrakcje turystyczne.

Do największych atrakcji i symboli turystycznych (poza samymi miastami i parkami narodowymi) USA należą bez wątpienia, Statua Wolności (Nowy Jork), Wielki Kanion, Głowy Prezydentów w Mount Rushmore (Południowa Dakota), Disney World w (Orlando Floryda), Biały Dom (Waszyngton DC) oraz słynna dzielnica w Los Angeles Hollywood wraz z Aleją Gwiazd, jak i wiele innych równie popularnych miejsc. Stany Zjednoczone to niewątpliwie kraj, w którym każdy znajdzie coś dla siebie, i odkryje go na swój własny sposób.

Nowy Jork -New York City

Nowy Jork jak i Manhattan, (potocznie zwany przez lokalne społeczeństwo jako "city") to bez wątpienia największa metropolitalna atrakcja w Stanach Zjednoczonych. Potężne i liczne drapacze chmur, mieszanka kulturowo rasowa, wspaniałe restauracje jak i nigdy nie śpiące ulice Nowego Jorku, przemierzane przez słynne złote taksówki, sprawiają iż wycieczka do tego miasta jest marzeniem wielu turystów. To właśnie w Nowym Jorku znajdują się najsłynniejsze symbole Ameryki.

Statua Wolności - Statue Of Liberty

Statua Wolności czyli (Statue of Liberty) to niewątpliwie największy symbol Nowego Jorku jak i całych Stanów Zjednoczonych. Należąca do światowego dziedzictwa kultury UNESCO, i wysoka na 93 metry oraz ważąca 229 ton postać, przedstawia kobietę trzymającą w prawej dłoni pochodnię, a w lewej tablicę, na której umieszczona jest data uzyskania niepodległości przez Stany Zjednoczone. Statua Wolności zaprojektowana została przez francuskiego rzeźbiarza Frédéric Auguste'a Bartholdiego i jest darem rządu francuskiego dla USA w stulecie uchwalenia Deklaracji Niepodległości. Oficjalne odsłonięcie pomnika miało miejsce 28 października 1886 i dokonał tego prezydent Grover Cleveland. Statua Wolności znajduje się na Liberty Island (Wyspie Wolności), u ujścia rzeki Hudson. Podstawa pomnika stoi na XIX-wiecznym, gwiazdno-kształtnym forcie Wood. Udając się na zwiedzenie wyspy i Statuy Wolności z Manhattanu należy uzbroić się w cierpliwość gdyż zazwyczaj będziemy musieli czekać od godziny czasu w kolejce, aby zakupić bilet promowy (\$20) na wyspę. Podczas krótkiego rejsu, będziemy mieli także możliwość podziwiania pięknego widoku na Dolny Manhattan jak i Most Brookliński wraz z częścią sąsiedniego stanu New Jersey.

Manhattan

Manhattan to wyspa stanowiąca centrum finansowe i kulturalne Nowego Jorku, Stanów Zjednoczonych a także świata. Manhattan zamieszkuje około półtora miliona mieszkańców, a jego powierzchnia wynosi ok. 59 km². Jej krajobraz tworzą wielkie drapacze chmur, gdzie znajdują się siedziby światowych korporacji, oraz Wielki Park w samym sercu miasta zwany Parkiem Centralnym - Central Park (powierzchnia 341 ha). Manhattan słynie między innymi z największego budynku Empire State Building, niegdyś stojących tu dwóch wież WTC, światowej giełdy New York Stock Exchange NYSE (oraz pomnika byka oznaczającego hossę), ulicy Wall Street (centrum finansowe świata), 5th Avenue (czyli 5 Alei będącej słynnym centrum mody), Time Square (stanowiące poniekąd centrum Manhattanu), Muzeum Metropolitan, areny sportowej i kulturalnej Madison Square Garden, dzielnicy China Town, oraz rozslawionej przez hollywoodzkie produkcje dzielnicy murzyńskiej Harlemu. Manhattan to także miejsce największej mieszanki kulturowo rasowej, co czyni Nowy Jork bardzo zróżnicowanym i interesującym miejscem. Nigdy nie śpiące "city" oraz liczne restauracje jak i kluby nocne wraz z centrum rozrywki przy słynnej ulicy Broadway, sprawiają iż Nowy Jork a ściślej Manhattan wydaje się być jedynym w swoim rodzaju miastem na świecie.

Chicago

Chicago potocznie zwane jako "Windy City", czyli Wietrzne Miasto stanowi jedno z bardziej popularnych miejsc odwiedzanych przez Polaków, udających się do USA. Licząca tutaj prawie 2 mln Polonia Chicagowska sprawia, iż niejednokrotnie odnosi się wrażenie, iż to jedno z Polskich miast. Chicago słynie głównie z nowoczesnej architektury i układu urbanistycznego oraz takich budowli i miejsc jak; Sears Tower (najwyższy wieżowiec USA mający 110 pięter przy wysokości 520 m), John Hancock Center, Chicago Board of Trade - budynek giełdy towarowo-rolnej wykonany w stylu Art Deco, Home Insurance Building, Reliance Building, Auditorium Building, Navy Pier (będący promenadą i pewnego rodzaju molo tuż nad brzegami jeziora Michigan, skąd możemy podziwiać downtown Chicago oraz udać się na rejs po jeziorze), Grant Park położony na wschód od Art Institute, gdzie znajduje się słynna w rejonie iluminowana nocą fontanna Buckingham, czy też słynne Brookfield Zoo - jeden z najlepiej wyposażonych ogrodów na świecie i Lincoln Park Zoo oraz ogród Botaniczny (Chicago Horticultural Society, Botanic Garden). Chicago to także miasto słynące z doskonałych drużyn sportowych, takich jak słynne Chicago Bulls (oraz United Center wraz z pomnikiem słynnego Michael

Jordana), Chicago Bears (drużyna futbolu amerykańskiego), Chicago White Sox i Cubs (drużyny baseball) czy też Chicago Blackhawks (drużyna Hokeja) i Chicago Fire (piłki nożnej). Miasto to zasłynęło także za sprawą licznych produkcji filmowych o panujących tu niegdyś gangsterach formatu Al Capone, czy też ostatnio pełniąc rolę Gotham City w produkcji Batmana lub też popularnego serialu Prison Break (Skazany Na Śmierć). Osoby udające się do Chicago powinny również zobaczyć tutejsze muzea i galerie, jak Art Institute of Chicago gdzie można podziwiać dzieła (Rembrandta, El Greco, Moneta, Picassa, Van Gogha, Gaugina, Okeeffa, Cezara), Field Museum of Natural History, Shedd Aquarium i Oceanarium, Museum of Science and Industry (Muzeum Nauki i Przemysłu) oraz Adler Planetarium. Inne atrakcje to także przejażdżka autobusem (w stylu londyńskim) po mieście czy też rejs po rzece Chicago i Jeziorze Michigan.

Las Vegas

Las Vegas, czyli tak zwane Sin City (Miasto Grzechu) to niewątpliwie światowe centrum rozrywki, hazardu i szaleństwa. Samo miasto położone jest w stanie Nevada w hrabstwie Clark na obszarze pustynnym a jego główną arterią jest długa na 7 km słynna ulica Las Vegas Boulevard znana pod nazwą "The Strip". To właśnie w jej okolicach znajdują się najbardziej znane kasyna, hotele i miejsca godne obejrzenia. Umieszczone tam kasyna i hotele często starają się przyciągnąć turystów i graczy poprzez unikalny styl lub gatunek rozrywki. Do najciekawszych obiektów należą; The Mirage, Paris Las Vegas, The Venetian, Circus Circus, Luxor, Bellagio, New York New York, Treasure Island, Cesar Palace, Excalibur, czy Stratosphere, których architektura i wykończenie stanowią repliki słynnych światowych miejsc oraz przepelnione luksusem i elegancją dodają urokowi samemu miastu. Warto również zobaczyć ulicę Fremont Street w centrum miasta Las Vegas, gdzie rozpoczęła się prawdziwa historia hazardu. Las Vegas słynie również z możliwości zawarcia szybkiego związku małżeńskiego, do którego celu służą rozsiane po całym mieście liczne kapliczki mające swój charakter kapliczki. Las Vegas to także idealne miejsce wypadowe aby zwiedzić słynną Dolinę Śmierci "Valley of Death" oraz pobliską Zaporę Hoovera na rzece Colorado - "Hoover Dam" jak i znajdujący się niedaleko Wielki Kanion "Grand Canyon".

Wielki Kanion Kolorado - Grand Canyon

Wielki Kanion Kolorado (Grand Canyon) to niewątpliwie najpiękniejsza i najczęściej odwiedzana atrakcja w USA. Sam kanion stanowi przełom jednej ze słynniejszych rzek Kolorado przepływającej przez stan Arizona, przez Płaskowyż Kolorado, i tworzą go głównie łupki Yishnu, a także iłolupków, wapieni, piaskowców i granitowych intruzji. Odpowiednie warstwy kanionu pamiętają jeszcze czasy proterozoiku (era prekambryjska) po trias (era mezozoiczna) zaś każda seria warstw skalnych posiada inny odcień. Powstanie tego cudu przyrody szacuje się na 10 milionów lat temu, kiedy to złobienie terenu rozpoczęła właśnie przepływająca rzeka Kolorado. W obecnym kształcie Wielki Kanion ma 349 km długości i w najgłębszym miejscu (Granite Gorge - Wąwóz Granitowy) 2133 m głębokości. Szerokość waha się od ok. 800 m (pod punktem widokowym Toroweap na North Rim - Północnej Krawędzi) do 29 km w najszerszym miejscu. Jest to największy przełom rzeki na świecie (jednak nie najgłębszy. Samo zwiedzanie Wielkiego Kanionu może przybrać różne formy, od wycieczek pieszych w jego głąb, spływ rzeką Kolorado, przelot helikopterem lub samolotem wycieczkowym nad jego obszarem po najprostszy sposób przyjrzenia się jego ogromowi z punktów widokowych (najlepiej w okolicach miejscowości Flagstaff AZ) w tym skorzystania ze spaceru (za \$25) po otwartym 28 marca 2007 szklanym pomoście nad Wielkim Kanionem - będącym najwyższym balkonem na świecie. Sam Park Narodowy Wielkiego Kanionu, odwiedzany jest co roku przez około 4,1 mln turystów z całego świata.

Los Angeles - Hollywood

Los Angeles to największe miasto w stanie Kalifornia, zwane potocznie jako, Miasto Aniołów przyciąga większość turystów, którzy pragną zobaczyć słynną dzielnicę i napis Hollywood. Jednym z głównych miejsc zainteresowania turystów jest Aleja Gwiazd oraz kino Mann's Chinese Theatre, w którym odbywały się przez lata światowe premiery galowe z udziałem najsławniejszych gwiazd. Kino mieści się w budynku w stylu chińskim, przed którym na chodniku znajdziemy odcisnięte dłonie i stopy największych artystów. Corocznie wręczane są tutaj także popularne nagrody filmowe Oscary. Los Angeles to także skupisko największych gwiazd Hollywood oraz tak zwanych "celebrities" czyli ludzi show businessu, posiadających swoje bogate wille W takich dzielnicach jak Hollywood, Beverly Hills czy Bel Air. Podróżując samochodem po ulicach L.A. możemy zaopatrzyć się w mapę, która wskaże nam domu pożądanego gwiazdy. Aby odpocząć jednak od zgiełku warto udać się w Los Angeles na spacer do górskiego Griffith Park. Przy Santa Monica Boulevard znajduje się Hollywood Cemetery, który jest miejscem spoczynku wielkich gwiazd ekranu takich jak Rudolf Valentino, Douglas Fairbanks, Marylin Monero. Inne godne zobaczenia rzeczy w mieście to: Disneyland (który został otwarty w 1955 r. z inicjatywy znanego producenta filmów rysunkowych Walta Disneya), El Pueblo de Los Angeles State Park przy Alameda Street (wraz z znajdującą się tam pierwszą meksykańską osadą w Los Angeles), Okręgowe Muzeum Sztuki w Los Angeles, Exposition Park (stanowiący główny teren wypoczynkowy i sportowy miasta), Studio Filmowe Universal Studio, Kalifornijskie Muzeum Nauki i Przemysłu (California

Museum of Science and Industry), Okręgowe Muzeum Przyrodnicze w Los Angeles (Natural History Museum of Los Angeles County), Kalifornijskie Muzeum Afro-Amerykańskie (California Afro-American Museum), Muzeum Johna Paula Getty'ego (John Paul Getty Museum) w dzielnicy Santa Monica oraz słynne znajdujące się tam nad wybrzeżem Pacyfiku molo.

San Francisco

San Francisco to kolejne słynne miasto w USA położone w północnej części Kalifornii tuż przy cieśninie Golden Gate i zatoce San Francisco. Miasto to słynie przede wszystkim z takich atrakcji jak; 260 metrowa Piramida Transamerica u wlotu Columbus Ave. (powstała według projektu architekta z Los Angeles Wiliama Pereiry), Mission Dolores (kościół noszący pierwsze ślady misji franciszkańskiej założonej tu w 1776 r.), War Memorial Opera House, (wybudowana w 1932 r. gdzie w dniu 26 czerwca 1945 r. podpisano Kartę Narodów Zjednoczonych), słynna budowla San Francisco a w zasadzie symbol miasta, Golden Gate Bridge (wybudowany został w latach 1933-37 jako największy wówczas most wiszący na świecie. Ma on 2,7 km długości, 27,5 m szerokości i osiąga wysokość 67 m ponad powierzchnię morza). Konstrukcja wisi na 2 pylonach o wysokości 227 m. U podnóża mostu stoi ceglany Fort Point National Historic Site, który dawniej strzegł wejścia do zatoki. W odległości niemalże 2 km od brzegu znajduje się skalista wyspa, na której znajduje się słynne więzienie Alcatraz. Ze względu na swoje położenie oraz otaczające je silne i zimne prądy morskie stało się ono pewnego rodzaju fortecą. W latach 1934-1963 trzymano tutaj wielu sławnych kryminalistów, wśród nich Al. Capone.

<http://www.wakacjehprzewodnikiem.pl/ameryka-polnocna/usa-przewodnik.html>

<http://www.whynotusa.pl/porady-menu-dolne/symbole-ameryki/>

The Stars and Stripes - Flaga Stanów Zjednoczonych (The United States Flag)

The Stars and Stripes - Flaga Stanów Zjednoczonych (The United States Flag) – Flaga składa się z 13 poziomych pasów równej wysokości, ułożonych na przemian – czerwone i białe. W lewym górnym rogu flagi znajduje się niebieski kanton z pięćdziesięcioma pięcioramiennymi, białymi gwiazdami, ułożonymi w dziewięciu poziomych rzędach. Gwiazdy symbolizują 50 amerykańskich stanów, pasy – to 13 pierwotnych kolonii.

Flaga przeszła aż 26 zmian od czasu przyjęcia jej przez unię 13 stanów. Obecnie obowiązująca flaga 50-gwiazdkowa jest najdłużej używaną wersją. 4 lipca 2008 roku wyprzedziła o rok wersję 48-gwiazdkową, która obowiązywała aż 47 lat.

Flaga USA symbolizuje przede wszystkim wolność i prawa zagwarantowane w konstytucji, wolność jednostki, po raz pierwszy ukonstytuowaną w Deklaracji Niepodległości.

Statua Wolności (The Statue of Liberty)

Statua Wolności (The Statue of Liberty) – posąg mierzący wraz z cokołem 93 metry wysokości, znajdujący się na Wyspie Wolności w Nowym Jorku u ujścia rzeki Hudson. Stanowi on symbol wolności Nowego Jorku i Stanów Zjednoczonych. Wzniesiony został w latach 1884–1886 na podstawie projektu Frédérica Auguste'a Bartholdiego, Gustawa Eiffila i Richarda Morrisa Hunta. Ten imponujący posąg był darem rządu francuskiego dla USA w stulecie uchwalenia Deklaracji Niepodległości. Uroczyste odsłonięcie miało miejsce w 1886 roku, a dokonał go prezydent Grover Cleveland.

Statua Wolności to narodowy pomnik USA. Jest on wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO od 1984 roku.

Dolar amerykański (United States Dollar)

Dolar amerykański (United States dollar) - oficjalna waluta w Stanach Zjednoczonych, używana także w innych krajach świata. Skrót to USD. Dolar często zapisywany jest jako symbol \$.

1 dolar dzieli się na 100 centów.

Great Seal of the United States - Wielka Pieczęć Stanów Zjednoczonych

Wielka Pieczęć Stanów Zjednoczonych (Great Seal of the United States) – to narodowy symbol USA. Po raz pierwszy została użyta w 1782 roku. Stosuje się ją do potwierdzania autentyczności dokumentów wydawanych przez władze Stanów Zjednoczonych. Awers pieczęci, przedstawiający bielika amerykańskiego z rozpostartymi skrzydłami, jest używany nieoficjalnie jako herb USA. Rewers natomiast przedstawia niedokończoną piramidę, na szczycie której widnieje tzw. Oko Opatrzności. Od 1935 obie strony wielkiej pieczęci znajdują się na odwrocie banknotu jednodolarowego.

National Aeronautics and Space Administration (NASA)

National Aeronautics and Space Administration (NASA) - pl: Narodowa Agencja Aeronautyki i Przestrzeni Kosmicznej. Agencja Rządów Stanów Zjednoczonych odpowiedzialna za loty kosmiczne oraz programy badań

przestrzeni kosmicznych. Ustanowiona została 29 lipca 1958 r. na mocy National Aeronautics and Space Act.

Pentagon

Pentagon - siedziba Departamentu Obrony Stanów Zjednoczonych. Jest to największy pod względem kubatury i liczby pomieszczeń budynek biurowy na świecie, nie będący wieżowcem. To budynek rządowy, zbudowany został w czasie II wojny światowej. Wykonany z kamienia, liczący 5 pięter, każde piętro ma pięć korytarzy otaczających budynek.

Biały Dom (White House)

Biały Dom (White House) - rezydencja i miejsce pracy prezydentów USA. Biały Dom znajduje się w Waszyngtonie, a swoją nazwę zawdzięcza prezydentowi Rooseveltowi, który nadał mu ją w 1901 roku. Do kompleksu Białego Domu zalicza się: Rezydencja Wykonawcza, Zachodnie i Wschodnie Skrzydło, gmach Urzędu Wykonawczego Prezydenta Stanów Zjednoczonych oraz tereny zielone.

Mount Rushmore National Memorial

Mount Rushmore – góra znajdująca się Black Hills w hrabstwie Pennington, na zachodzie stanu Dakota Południowa. W latach 1927–1941 wykuto w niej pomnik przedstawiający głowy czterech prezydentów USA, którzy szczególnie zaznaczyli się w historii Stanów Zjednoczonych. Przedstawieni tam prezydenci to (od lewej): George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt oraz Abraham Lincoln. Każde popiersie mierzy ok. 18 metrów. Pomnik ten nosi nazwę Mount Rushmore National Memorial.